

**SISÄILMASTOVIESTINNÄN TOTEUTUS
KUNTATASOLLA
JA VIESTINNÄN ONNISTUMISEN
ARVIOINTI SISÄILMASTO-ONGELMIA
KOHDANNEIDEN KESKUUDESSA**

**Mari Lehtonen-Najtre
RTA0 Loppuseminaari, RATEKO, 24.9.2015**

TUTKIMUKSEN PÄÄSANOMA

- Sisäilmasto-ongelmien riskiviestinnän koostamisesta ollaan perillä
- Taloustilanne vähentää kykyä ennakoida ongelmia
- Resurssipula vähentää kohdekohtaista ja käyttäjille erikseen räätälöityä tiedotusta
- Harjoitettu riskiviestintä koetaan käyttäjien puolelta usein puutteelliseksi ja riittämättömäksi
- Viestinnän sisältöä tulisi yhtenäistää ja antaa ohjeistus sisäilmasto-ongelmien riskiviestinnän minimisisällöstä

AINEISTO & MENETELMÄT

- Varsinais-Suomen kunnat (8 vastaajaa)
- Turun Seudun Hengitysyhdistys ry:n vertaistukiryhmään yhteyttä ottaneet (14 vastaajaa)
- SurveyMonkey®
- Kunnat:
 - Esitiedot (7 kysymystä, monivalinta)
 - Viestintä (10 kysymystä, matriisi)
- Yksityishenkilöt:
 - Esitiedot (7 kysymystä, monivalinta)
 - Viestintä (10 kysymystä, joista 8 matriisimallista ja 2 vapaasti kommentoitavia)

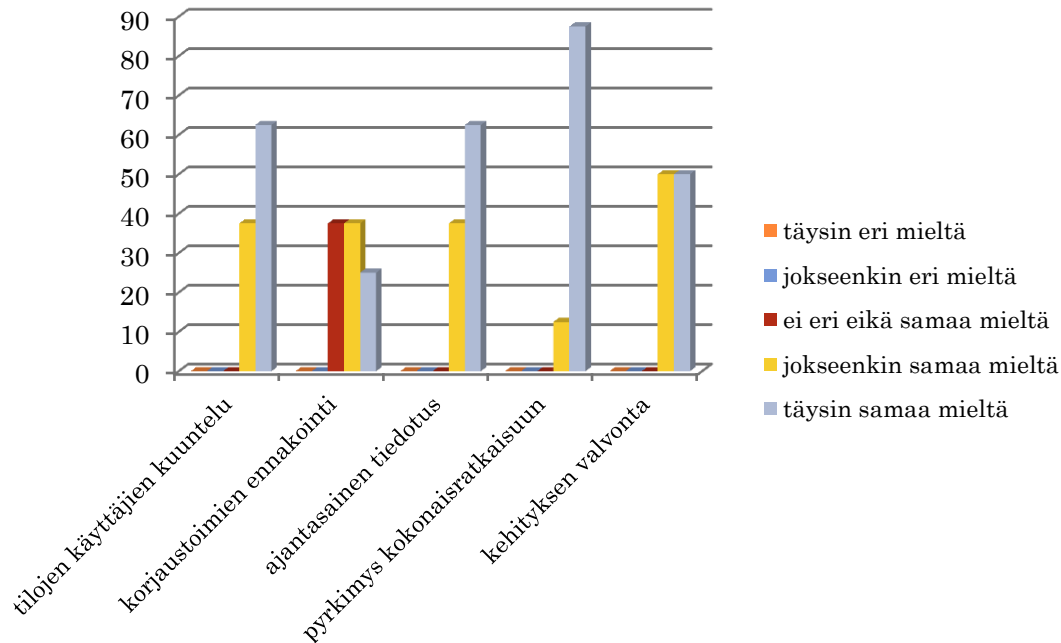

TULOKSET – KUNNAT, ESITIEDOT

- Kyselyn vastausprosentti n. 30 % (27 kuntaa, joista 8 vastasi)
- Viimeisten 10 vuoden aikana kunnissa korjattu 10-20 ongelmakiinteistöä (63%)
- Ongelmia on ollut kaikissa kiinteistötyypeissä, yleisimmin kouluissa ja päiväkodeissa
- Tyypilliset aiheuttajat:
 - Iv (>80%)
 - Rakennustapa, tekninen vanheneminen, vauriot (75%)
 - Virheelliset korjaukset (50%)

TULOKSET – KUNNAT, VIESTINTÄ

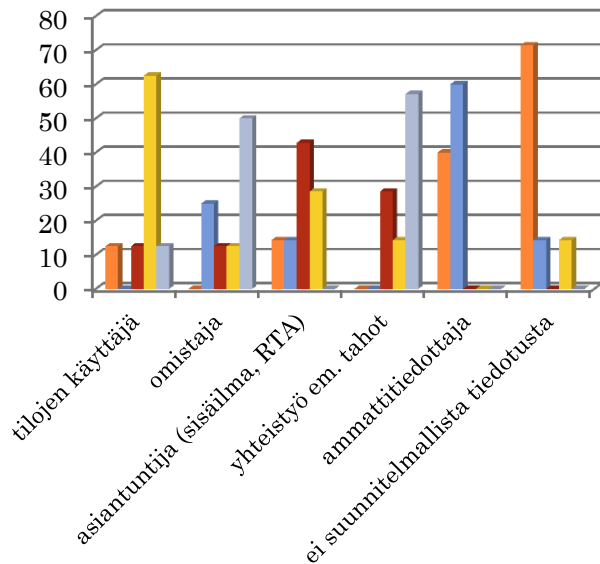

Ongelmien selvityksessä pyritään kokonaisratkaisuun ja tiedotuksessa ajantasaisuuteen ja käyttäjien kuunteluun. Tilanteita seurataan.

Taloustilanne viivästyttää korjauksia ja vähentää mahdollisuuksia ennakoivien tutkimusten ja korjausten suorittamiseen.

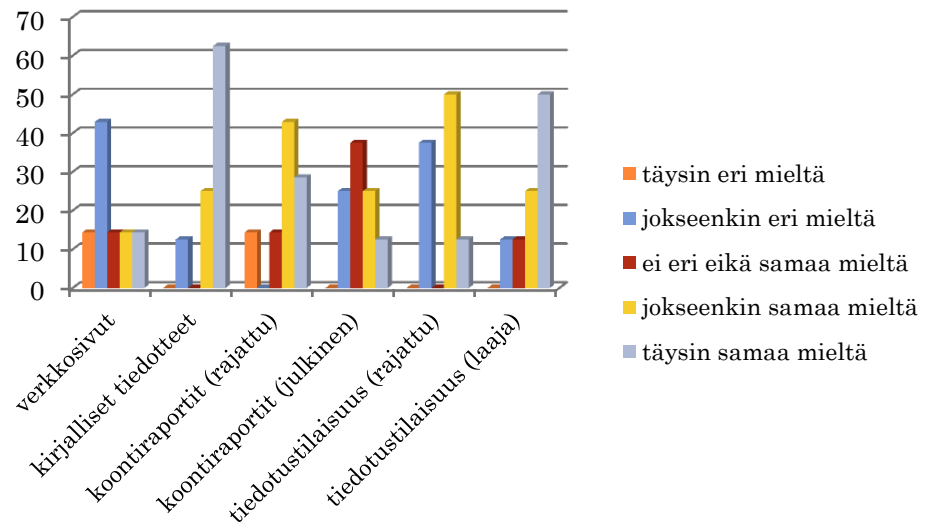

TULOKSET – KUNNAT, VIESTINTÄ

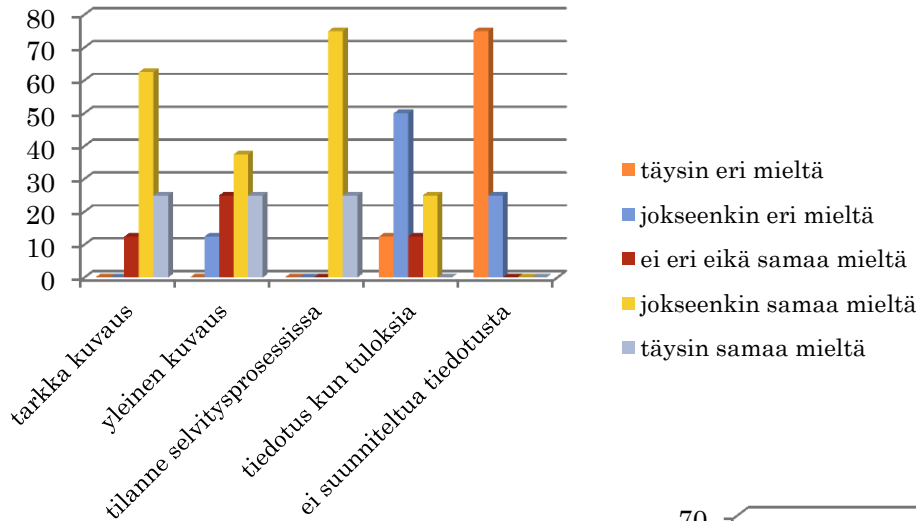

Tiedotuksen vastuutaho on tilojen omistaja, käyttäjä tai em. yhteistyössä. Ammattitiedottajia ei käytetä.

Kirjalliset tiedotteet ovat yleisin tiedotustapa, vaikeissa tapauksissa järjestetään tiedotustilaisuuksia.

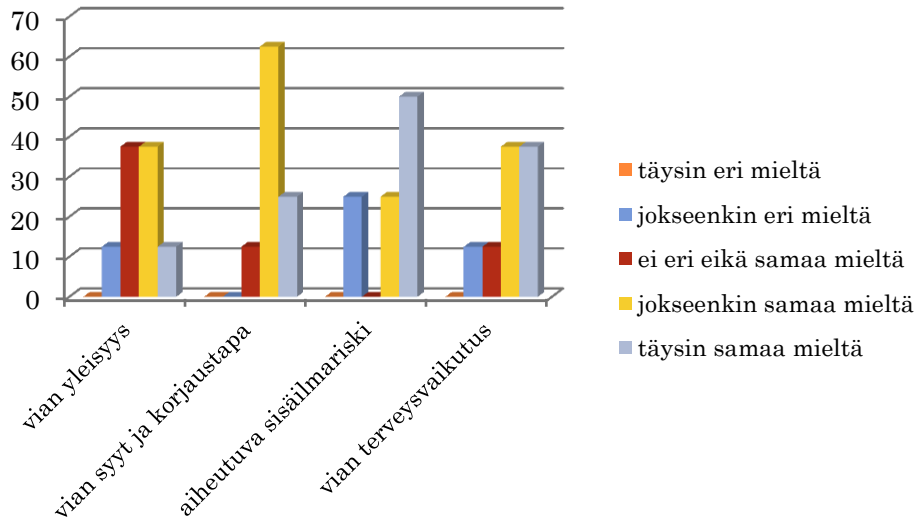
TULOKSET – KUNNAT, VIESTINTÄ

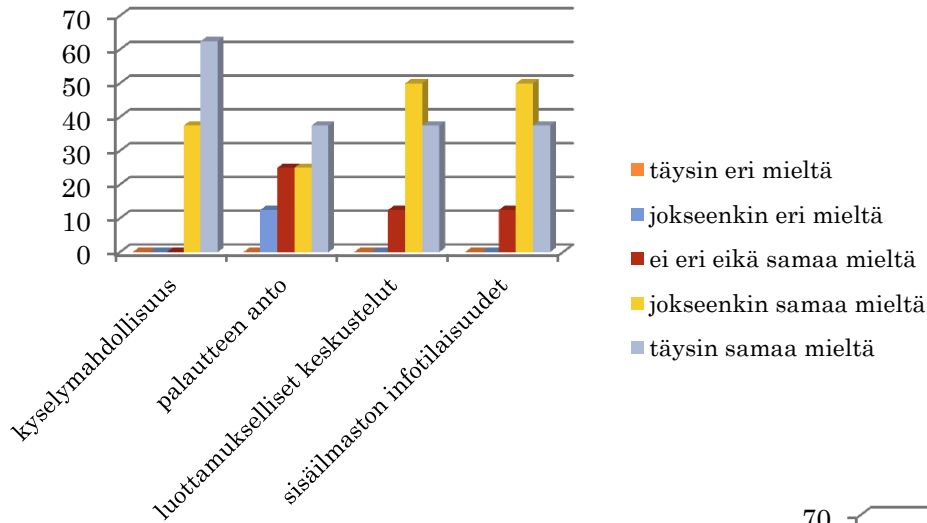
Osa kunnista pyrkii aiheuttajan tarkkaan kuvailuun.

Osa ei tiedota aiheuttajasta vaan selvityksien käynnistymisestä.

Ongelman aiheuttajan yleisyyteen, korjaukseen ja riskiaiheutuskykyyn otetaan kantaa.

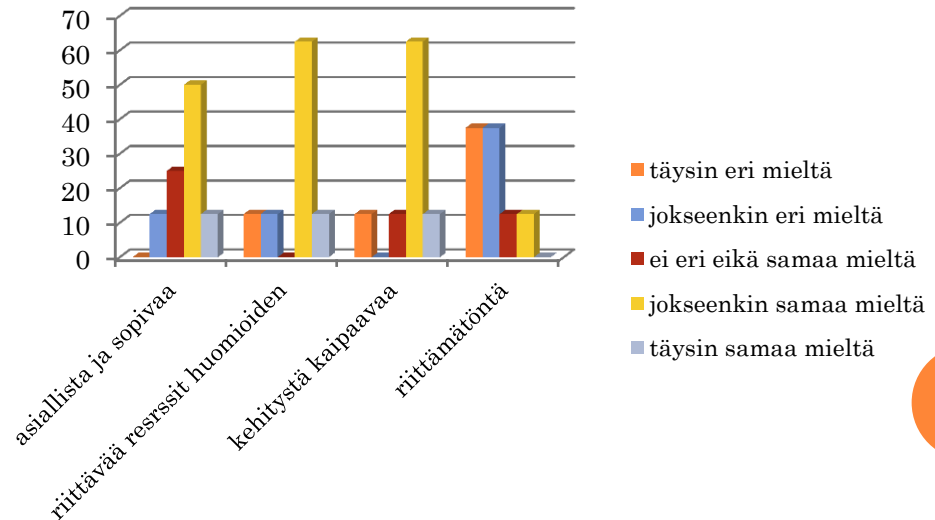

TULOKSET – KUNNAT, VIESTINTÄ

Kuntien tiedotukseen sisältyy tilojen käyttäjille suunnattuja tilanteen kriisitukikeinoja.

Kuntien mielestä tiedotus sisäilmastoasioissa on riittävää mutta kehityskelpoista.

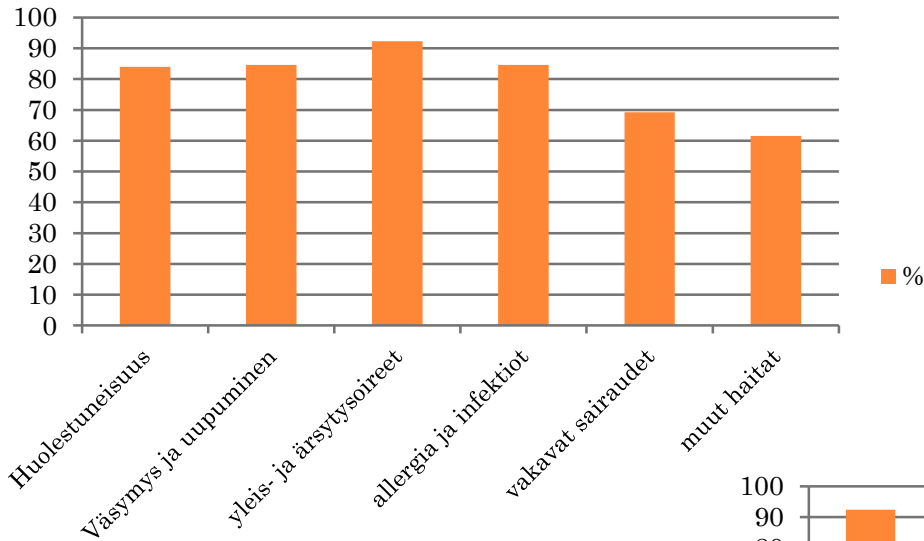

TULOKSET – HENKILÖT, ESITIEDOT

- Turun Seudun Hengitysyhdistys ry:n vertaistukiryhmään yhteyttä ottaneet
- Kyselyn vastausprosentti oli n. 58% (14 vastaajaa, joista osa ei vastannut kaikkiin kysymyksiin)
- 56% vastaajista työskenteli terveydenhuollon tai opetusalan tehtävissä
- Lähes 50% oli kohdannut sisäilmasto-ongelman lapsen koulussa/päiväkodissa
- Osa henkilöistä oli kohdannut ongelmia useassa paikassa
- Vaikeita ongelmatilanteita

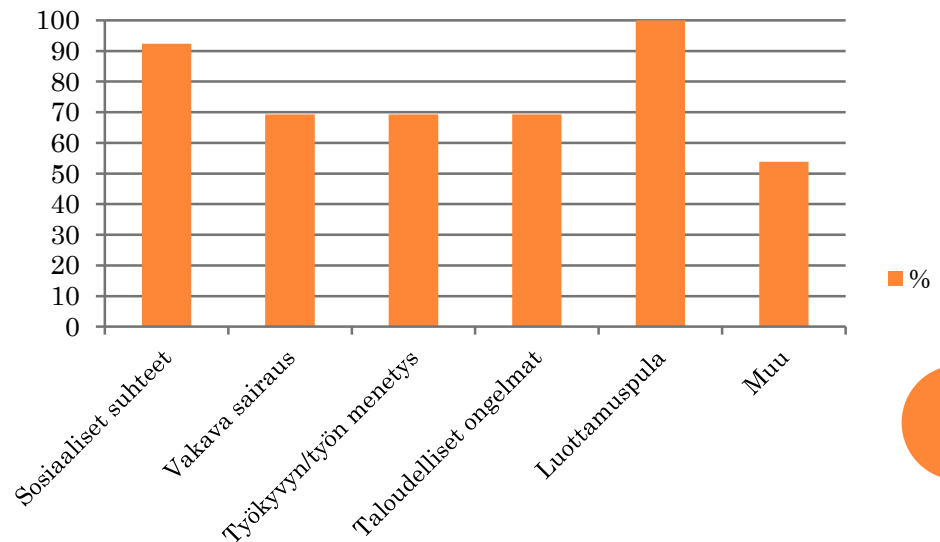

TULOKSET – HENKILÖT, ESITIEDOT

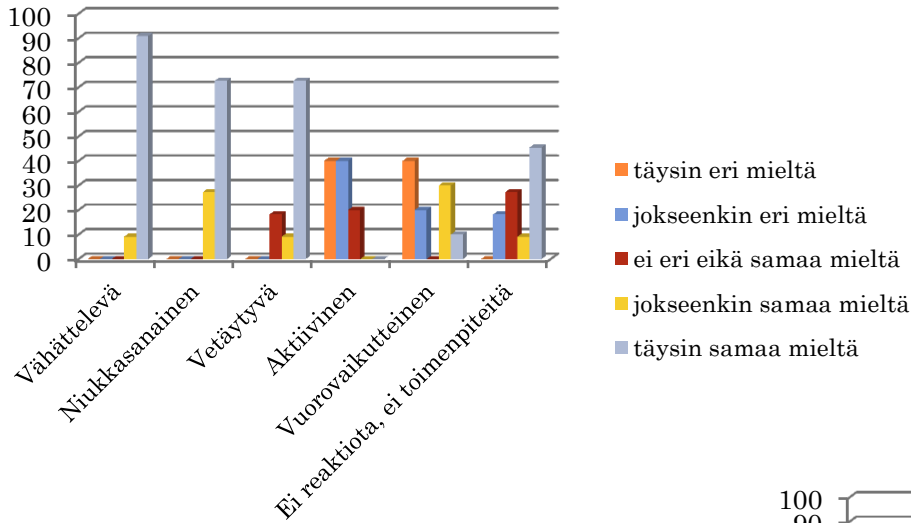

Sisäilmasto-ongelman vaikutus henkilön terveyteen.

Sisäilmasto-ongelman vaikutus henkilön elämään.

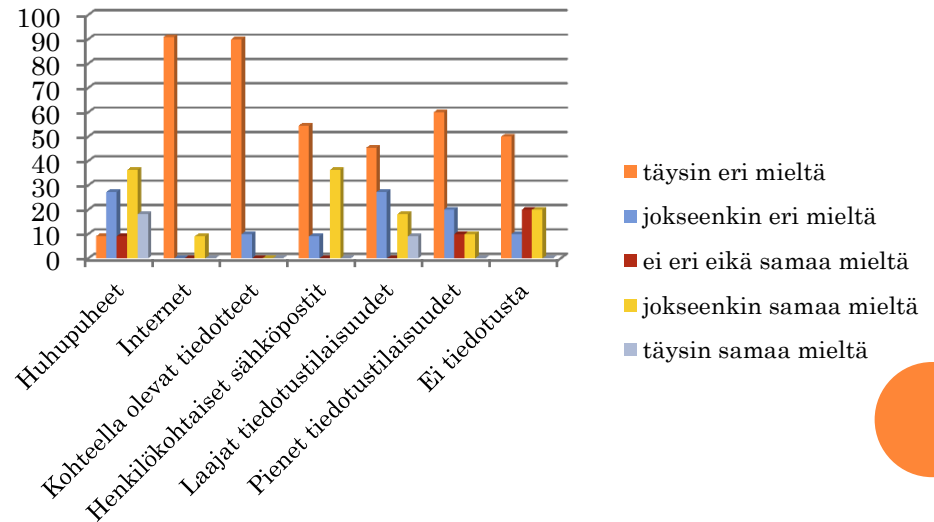

TULOKSET – HENKILÖT, VIESTINTÄ

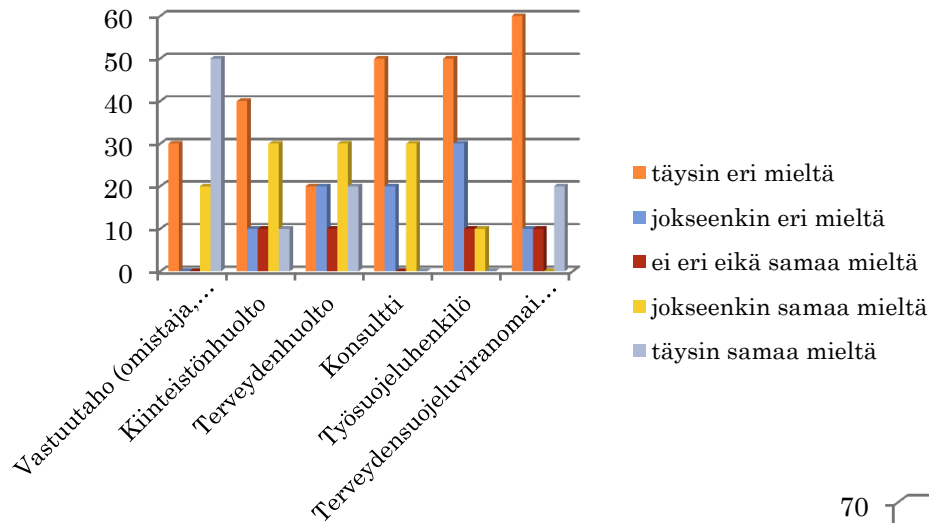

Henkilöitten mielipide kohtaamansa tiedotuksen järjestämisestä.

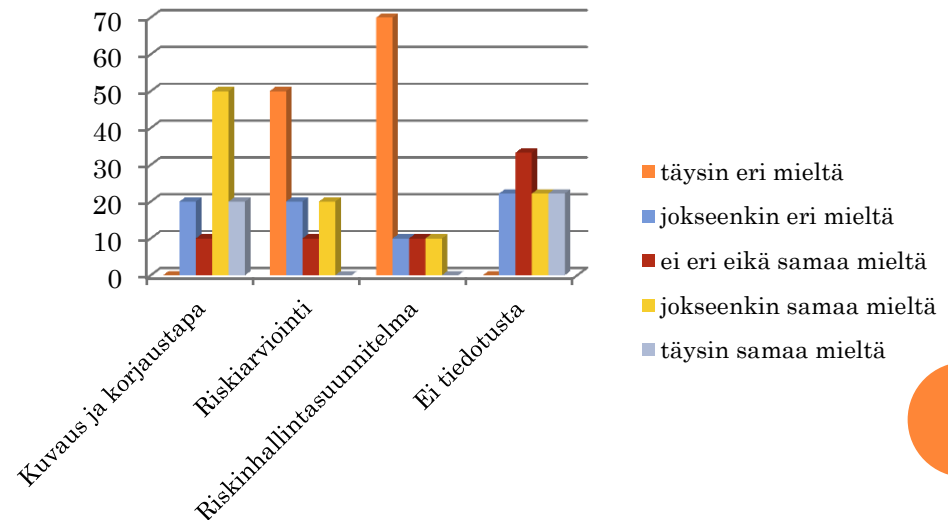
Henkilöt tavoittanut tiedotusväline.

TULOKSET – HENKILÖT, VIESTINTÄ

Tiedotuksesta vastannut taho.

TULOKSET – HENKILÖT, VIESTINTÄ

- Väärin ajoitettu ja mitoitettu riskiviestintä
 - Mielikuva valehtelusta ja salailusta
 - Epäluottamus
- Ajantasaisuus
- Riskien selvittäminen/selittäminen
- Tilojen käyttäjien huomioiminen
- Vastavuoroisuus, avoimuus
- Empaattisuus

TULOSTEN VIRHELÄHTEET

- Kuntien alhainen vastausmäärä (< 30%)
- Vastaajat todennäköisesti joutuneet pohtimaan sisäilmasto-ongelmia ja panostaneet viestintään
 - Tiedotuksen koostaminen näyttää paremmalta kuin se todellisuudessa kuntatasolla onkaan.
- Yksityishenkilöiden tausta usein vakavassa ja monitahoisessa sisäilmasto-ongelmassa
 - Vastaajien traumatisoituneisuus

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Kyselyyn osallistuneiden kuntien periaatteellinen tietämys sisäilmasto-ongelmien riskiviestinnän koostamisesta on hyvä.
- Kuntien kykenemättömyys tilanteiden ennakointiin pidentää ongelman kestoja ja pahentaa sisäilmasto-ongelmien luomia psyykkisiä rasitteita.
- Taloustilanne, resurssien pienuus ja tietämystaso vähentää tiedotuksen laajuutta.
- Tulevaisuudessa tiedotuksen painopistettä tulee ohjata avoimuuteen, ajantasaisuuteen ja vastavuoroisuuteen.

SUOSITUKSET

- Ongelmatilanteiden selvitysprosessia ja tiedotuksen sisältöä tulee yhtenäistää ohjeistuksella.
 - STM, YM
- Tilojen käyttäjien koulutusta omaa ympäristöään koskevaan talotekniikan käyttöön ja mahdollisten sisäympäristöongelmien havainnointiin tulee kehittää. – ilmoitukseen ongelmista on reagoitava.
- Tilojen omistajien on resursoitava tiedotukseen ja oman tietämyksen kehittämiseen.
- Positiivinen tiedotus tulee ottaa osaksi sisäilmastokeskustelua.

KIITOS!

- Varsinais-Suomen kunnat
- Turun Seudun Hengitysyhdistys ry
- RATEKO
- Professori Tuula Putus, Turun yliopisto

KYSYTTÄVÄÄ?

